

Aprika

An **Aprika**, **Aprika**^[1] o **Afrika** (puyde liwat **Africa**) in ikaduha nga pinakadako nga kontinente ngan ika-duha ha pinakadamo nga tawo nga kontinente, kahuman han Asya. May-ada mga 30.2 milyon km² (11.7 milyon mi²) upod an mga hagrani nga mga puro, ini in nagtatakop han 6% han kanan Kalibutan babaw nga kahaluag ngan 20.4% han ngatanan nga kahaluag han katunaan. May-ada 1.0 bilyon nga katawhan ha 61 nga mga teritoryo, ini in 14.72% han kanan kalibutan populasyon han katawhan.

An kontinente in ginpapalibutan han Dagat Mediteranyo ha amihanan, Suez Canal ngan Pula nga Dagat ha may Rawis Sinai ha dumagsaan, Kalawdan Indyano ha Timugan, Kalawdan Atlantico ha katundan. Ini nga kontinente in may-ada 56 nga mga estado soberanya, nga naglalakip ha Madagascar ngan dirudilain nga mga hugpo hin kapuropod-an, ngan duha nga diri ginkikilala nga mga nasod.

Africa, labi na ha butnga Sinirangan Africa, in haluag nga ginkikilala ha sakob han komunidad syentipiko nga tinikangan han katawhan ngan an Hominidae clade, ha mga pagsarig han pagkahalikwat han gisyashani nga mga hominids ngan ira kaapoy-apoyan, upod liwat an mas naurhi nga ginpetsahan ha mga pito ka milyon nga tuig nga naglabay, lakip an Sahelanthropus tchadensis, Australopithecus africanus, A. afarensis, Homo erectus, H. habilis ngan H. ergaster - upod han giunahi nga mga Homo sapiens (moderno nga tawo) nga nahiagian ha Etiyopiya nga ginpetsahan nga 200,000 nga tuig an nakalabay.

Aprika

Kahaluag	30,221,532 km ² (11,668,599 sq mi)
Populasyon	1.1 billion (2015)
Kahuot han Pop.	30.51/km ² (about 80/sq mi)
Demonimo	<u>Africano</u>
Mga nasod	56 (<u>talaan hit mga nasod</u>)
Mga dependensya	List
Mga yinaknan	<u>Mga yinaknan han Africa</u>
Mga zona hin oras	<u>UTC-1</u> to <u>UTC+4</u>
Mga gidakoi nga dakonbungto	<u>Talaan hit mga lugar metropolitano ha Aprika</u> <u>Talaan hit mga syudad ha Aprika</u>

Sulod

- Mga teritoryo nga mga rehiyon
- Pinanbasaran
- Dugang nga barasahon
- Mga sumpay ha gawas

Mga teritoryo nga mga rehiyon

Mapa han Africa

Ngaran hit rehiyon ngan teritoryo, lakip it bandera	Kahaluag (km²)	Popyulasyon	Tuig	Kahuot hit popyulasyon (per km²)	Ulohan
Amihanan nga Aprika					
 <u>Algeria</u>	2,381,740	34,178,188	2009	14	<u>Algiers</u>
 <u>Canary Islands (Spain)</u> ^[2]	7,492	2,118,519	2010	226	<u>Las Palmas de Gran Canaria, Santa Cruz de Tenerife</u>
 <u>Ceuta (Spain)</u> ^[3]	20	71,505	2001	3,575	—
 <u>Egypt</u> ^[4]	1,001,450	82,868,000	2012	83	<u>Cairo</u>
 <u>Libya</u>	1,759,540	6,310,434	2009	4	<u>Tripoli</u>
 <u>Madeira (Portugal)</u> ^[5]	797	245,000	2001	307	<u>Funchal</u>
 <u>Melilla (Spain)</u> ^[6]	12	66,411	2001	5,534	—
 <u>Morocco</u>	446,550	34,859,364	2009	78	<u>Rabat</u>
 <u>Sudan</u>	1,861,484	30,894,000	2008	17	<u>Khartoum</u>
 <u>Tunisia</u>	163,610	10,486,339	2009	64	<u>Tunis</u>
<u>Western Sahara</u> ^[7]	266,000	405,210	2009	2	<u>El Aaiún</u>
Sungay han Aprika o Amihanan-Sinirangan Aprika					
 <u>Djibouti</u>	23,000	623,891	2012	22	<u>Djibouti</u>
 <u>Eritrea</u>	121,320	5,647,168	2009	47	<u>Asmara</u>
 <u>Ethiopia</u>	1,127,127	84,320,987	2012	75	<u>Addis Ababa</u>
 <u>Somalia</u>	637,657	9,832,017	2009	15	<u>Mogadishu</u>
Eastern Africa					

 <u>Burundi</u>	27,830	8,988,091	2009	323	<u>Bujumbura</u>
 <u>British Indian Ocean Territory - Chagos Archipelago (United Kingdom)</u>	56.13	3,000	2012	53.4	<u>Diego Garcia</u>
 <u>Comoros</u>	2,170	752,438	2009	347	<u>Moroni</u>
 <u>Kenya</u>	582,650	39,002,772	2009	66	<u>Nairobi</u>
 <u>Madagascar</u>	587,040	20,653,556	2009	35	<u>Antananarivo</u>
 <u>Malawi</u>	118,480	14,268,711	2009	120	<u>Lilongwe</u>
 <u>Mauritius</u>	2,040	1,284,264	2009	630	<u>Port Louis</u>
 <u>Mayotte (France)</u>	374	223,765	2009	490	<u>Mamoudzou</u>
 <u>Mozambique</u>	801,590	21,669,278	2009	27	<u>Maputo</u>
 <u>Réunion (France)</u>	2,512	743,981	2002	296	<u>Saint-Denis</u>
 <u>Rwanda</u>	26,338	10,473,282	2009	398	<u>Kigali</u>
 <u>Seychelles</u>	455	87,476	2009	192	<u>Victoria</u>
 <u>South Sudan</u>	619,745	8,260,490	2008	13	<u>Juba</u>
 <u>Tanzania</u>	945,087	44,929,002	2009	43	<u>Dodoma</u>
 <u>Uganda</u>	236,040	32,369,558	2009	137	<u>Kampala</u>
 <u>Zambia</u>	752,614	11,862,740	2009	16	<u>Lusaka</u>
 <u>Zimbabwe</u>	390,580	11,392,629	2009	29	<u>Harare</u>
<u>Butnga nga Aprika</u>					
 <u>Angola</u>	1,246,700	12,799,293	2009	10	<u>Luanda</u>
 <u>Cameroon</u>	475,440	18,879,301	2009	40	<u>Yaoundé</u>
 <u>Central African Republic</u>	622,984	4,511,488	2009	7	<u>Bangui</u>
 <u>Chad</u>	1,284,000	10,329,208	2009	8	<u>N'Djamena</u>
 <u>Republic of the Congo</u>	342,000	4,012,809	2009	12	<u>Brazzaville</u>
 <u>Democratic Republic of the Congo</u>	2,345,410	69,575,000	2012	30	<u>Kinshasa</u>
 <u>Equatorial Guinea</u>	28,051	633,441	2009	23	<u>Malabo</u>
 <u>Gabon</u>	267,667	1,514,993	2009	6	<u>Libreville</u>
 <u>São Tomé and Príncipe</u>	1,001	212,679	2009	212	<u>São Tomé</u>
<u>Salatan nga Aprika</u>					
 <u>Botswana</u>	600,370	1,990,876	2009	3	<u>Gaborone</u>
 <u>Lesotho</u>	30,355	2,130,819	2009	70	<u>Maseru</u>
 <u>Namibia</u>	825,418	2,108,665	2009	3	<u>Windhoek</u>
 <u>South Africa</u>	1,219,912	51,770,560	2011	42	<u>Bloemfontein, Cape Town, Pretoria^[8]</u>

 <u>Swaziland</u>	17,363	1,123,913	2009	65	<u>Mbabane</u>
Katundan nga Aprika					
 <u>Benin</u>	112,620	8,791,832	2009	78	<u>Porto-Novo</u>
 <u>Burkina Faso</u>	274,200	15,746,232	2009	57	<u>Ouagadougou</u>
 <u>Cape Verde</u>	4,033	429,474	2009	107	<u>Praia</u>
 <u>Gambia</u>	11,300	1,782,893	2009	158	<u>Banjul</u>
 <u>Ghana</u>	239,460	23,832,495	2009	100	<u>Accra</u>
 <u>Guinea</u>	245,857	10,057,975	2009	41	<u>Conakry</u>
 <u>Guinea-Bissau</u>	36,120	1,533,964	2009	43	<u>Bissau</u>
 <u>Ivory Coast</u>	322,460	20,617,068	2009	64	<u>Abidjan</u> , ^[9] <u>Yamoussoukro</u>
 <u>Liberia</u>	111,370	3,441,790	2009	31	<u>Monrovia</u>
 <u>Mali</u>	1,240,000	12,666,987	2009	10	<u>Bamako</u>
 <u>Mauritania</u>	1,030,700	3,129,486	2009	3	<u>Nouakchott</u>
 <u>Niger</u>	1,267,000	15,306,252	2009	12	<u>Niamey</u>
 <u>Nigeria</u>	923,768	166,629,000	2012	180	<u>Abuja</u>
 <u>Saint Helena, Ascension ngan Tristan da Cunha (United Kingdom)</u>	420	7,728	2012	13	<u>Jamestown</u>
 <u>Senegal</u>	196,190	13,711,597	2009	70	<u>Dakar</u>
 <u>Sierra Leone</u>	71,740	6,440,053	2009	90	<u>Freetown</u>
 <u>Togo</u>	56,785	6,019,877	2009	106	<u>Lomé</u>
Africa Total	30,368,609	1,001,320,281	2009	33	

Pinanbasaran

1. Abuyen, Tomas A. **Diksyunaryo Waray-Waray [Visaya] English-Tagalog**. Kalayaan Press Mktg. Ent., Inc. Quezon City. Tuig 2000. ISBN 971-08-6050-X. Pakli Ihap 15.
2. The Spanish Canary Islands, of which Las Palmas de Gran Canaria are Santa Cruz de Tenerife are co-capitals, are often considered part of Northern Africa due to their relative proximity to Morocco and Western Sahara; population and area figures are for 2001.
3. The Spanish exclave of Ceuta is surrounded on land by Morocco in Northern Africa; population and area figures are for 2001.
4. Egypt is generally considered a transcontinental country in Northern Africa (UN region) and Western Asia; population and area figures are for African portion only, west of the Suez Canal.
5. The Portuguese Madeira Islands are often considered part of Northern Africa due to their relative proximity to Morocco; population and area figures are for 2001.
6. The Spanish exclave of Melilla is surrounded on land by Morocco in Northern Africa; population and area figures are for 2001.
7. The territory of Western Sahara is claimed by the Sahrawi Arab Democratic Republic and Morocco. The SADR is recognized as a sovereign state by the African Union. Morocco claims the entirety of the country as its Southern Provinces. Morocco administers 4/5 of the territory

while the SADR controls 1/5. Morocco's annexation of this territory has not been recognized internationally.

8. Bloemfontein is the judicial capital of South Africa, while Cape Town is its legislative seat, and Pretoria is the country's administrative seat.
9. Yamoussoukro is the official capital of Côte d'Ivoire, while Abidjan is the *de facto* seat.

Dugang nga barasahon

- Asante, Molefi (2007). *The History of Africa*. USA: Routledge. ISBN 0415771390.
- Clark, J. Desmond (1970). *The Prehistory of Africa*. London: Thames and Hudson. ISBN 9780500020692.
- Crowder, Michael (1978). *The Story of Nigeria*. London: Faber. ISBN 9780571049479.
- Davidson, Basil (1966). *The African past; chronicles from antiquity to modern times*. Harmondsworth: Penguin. OCLC 2016817 (<https://www.worldcat.org/oclc/2016817>).
- Gordon, April A.; Donald L. Gordon (1996). *Understanding contemporary Africa*. Boulder: Lynne Rienner Publishers. ISBN 9781555875473.
- Khapoya, Vincent B. (1998). *The African experience: an introduction*. Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall. ISBN 9780137458523.
- Naipaul, V. S.. *The Masque of Africa: Glimpses of African Belief*. Picador, 2010. ISBN 978-0-330-47205-0

African spoonbill with lesser flamingos.

Mga sumpay ha gawas

Kasahiran nga Impormasyon

- Aprika (<http://www.dmoz.org/Regional/Africa/>) ngada ha Open Directory Project
- African & Middle Eastern Reading Room (<http://www.loc.gov/rr/amed/>) tikang ha United States Library of Congress
- Africa South of the Sahara (<http://www-sul.stanford.edu/depts/ssrg/africa/>) tikang ha Stanford University
- The Index on Africa (<http://www.afrika.no/index/>) tikang ha The Norwegian Council for Africa
- Aluka (<http://www.aluka.org/>) Digital library han scholarly resources tikang ngan hiunong han Africa
- Africa Interactive Map (http://www.usaraf.army.mil/MAP_INTERACTIVE/INTERACTIVE_MAP.swf) tikang ha United States Army Africa

Kasaysayan

- African Kingdoms (<http://www.africankingdoms.com/>)
- The Story of Africa (http://www.bbc.co.uk/worldservice/africa/features/storyofafrica/index_section10.shtml) tikang ha BBC World Service
- Africa Policy Information Center (APIC) (http://www.africa.upenn.edu/Urgent_Action/menu_API_C.html)

Dugang nga pamiling mahitungod han **Aprika** ha kanan Wikipedia mga bugto nga proyekto:

- Mga kasirigngon tikang ha Wiktionary
- Sarigan nga basahon tikang ha Wikibooks
- Mga hulád tikang ha Wikiquote
- Gintikangan nga mga kasuratan tikang ha Wikisource
- Mga imahe ngan medya tikang ha Commons
- Mga sumat notisya tikang ha Wikinews
- Pagkukuhaan hin pagtuon tikang ha Wikiversity

News media

- [allAfrica.com \(http://allafrica.com/\)](http://allafrica.com/) current news, events and statistics
- [Focus on Africa \(http://www.bbc.co.uk/worldservice/africa/features/focus_magazine/index.shtml\)](http://www.bbc.co.uk/worldservice/africa/features/focus_magazine/index.shtml) magasin tikang ha [BBC World Service](#)

An Wikimedia Commons
mayda media nga
nahahanungod han:

[Aprika \(https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Aprika?uselang=war\)](https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Aprika?uselang=war)

Ginkuha tikang ha "<https://war.wikipedia.org/w/index.php?title=Aprika&oldid=6188546>"

Ini nga pakli kataposan nga ginliwat dida han 10:07, 23 Hunyo 2015.

An teksto in available ha ilarom han [Creative Commons Attribution-ShareAlike License](#); kadugangan nga terms in puyde mag-apply. Kitaan an [Mga Terms of Use](#) para han mga detalye.